

Nu vil jeg skynde mig at føje til, at som medlem af et politisk parti mener jeg selvfølgelig, at partierne har en nyttig funktion i vores folkestyre. Og her vil jeg godt især trække to forhold frem. For det første kan partierne udgøre et, skal vi kalde det frugtbart bagland for de folkevalgte – et bagland, som mellem valgene kan formidle folkets synspunkter til de valgte. For det andet kan partierne mellem valgene være forum for debat og udvikling af politiske synspunkter og politiske programmer.

Men for at leve op til de krav er der bestemt nogle betingelser, der må være opfyldt. For det første må partierne have mange medlemmer, og for det andet må de virkelig være dygtige til at engagere mennesker i debatter og i det at udvikle politiske programmer.

Det spørgsmål, man så må stille sig selv, er: Vil forslaget om statsstøtte forbedre partiernes indsats? Vil forslaget give partierne flere medlemmer? Vil forslaget give mere liv i vælgerforeningerne og mere engagement hos medlemmerne?

Mit svar er: Nej, tværtimod, antallet af medlemmer vil efter al sandsynlighed falde yderligere. Mange mennesker vil føle, at de ikke behøver at støtte deres parti direkte med et medlemskontingent, når partiet nu får penge fra statskassen, og når partierne gennem statsstøtten bliver mindre afhængige af medlemskontingenter, vil de muligvis også prioritere medlemsbetalingen lavere. I hvert fald viser erfaringerne fra udlandet, at statsstøtte ikke har givet flere, men tværtimod færre medlemmer i de politiske partier.

Statsstøtten vil heller ikke gøre partierne til et mere livligt forum for idédebat og formidling af borgernes synspunkter til politikerne. Der er tværtimod risiko for, at partierne bliver topstyrede og bliver mindre interesserede i medlemmernes engagement, for partisystemet bliver jo så at sige selvkørende i den forstand, at det kan fungere hen over hovedet på vælgerne, hen over hovedet på medlemmerne og uden deres aktive opbakning. Det kræver kun, at partierne har nogle gode mediefigurer, som kan komme i tv, som kan slå stærkt igennem på skærmen i de sidste par uger før valgene, for så kan der nemlig komme stemmer nok i kassen til fortsat at være på finansloven. Partierne vil ikke være vælgerforeninger, men kampagneorganisationer ved valgene.

I et system med statsafhængige partier bliver folkestyre forvandlet til centralistisk politiker-

styre, for når partiets overlevelse bliver mere afhængigt af statspenge ovenfra end af frivillige medlemmers indsats, bliver topstyret vigtigere end græsrodsarbejdet. Jamen, siger så tilhængerne af det her statsstøtteforslag, politikerne har sværere og sværere vilkår at arbejde under, sagerne bliver mere og mere tekniske, mere og mere indviklede, der behandles flere og flere love, og for at kunne hamle op med embedsmændene, for at kunne hamle op med interesseorganisationerne skal partierne have flere penge til at hyre eksperter, som så kan levere et modspil til alt dette.

Efter Venstres opfattelse er det en falsk og en farlig fremstilling af forholdene. Den er falsk, fordi problemerne i vidt omfang er selvskabte; politikerne kunne hjælpe sig selv ved at lovgive mindre, ved at lave lovene enklere og ved at blande sig i færre detaljer. Og den er farlig, fordi den fremmer en udvikling, hvor den politiske beslutningsproces bliver fjernet mere og mere fra folk og til gengæld overtaget af eksperter.

Hvis politikernes svar på et påstået ekspertvælde er at omgive sig selv med en hærskare af tilsvarende eksperter, så udvikler vi simpelt hen en karikatur af folkestyret, hvor eksperter taler med eksperter hen over hovedet på både politikerne og befolkningen. Kampen mod ekspertvældet kræver ikke flere penge til nye eksperter; der er mere brug for sund fornuft, god og tæt kontakt til befolkningen og så selvstændig politisk tankevirksomhed.

Man må spørge sig selv: Er alle de mange græsrodsforeningers store fremgang i de senere år skabt via penge på finansloven? Nej, den er skabt via engagerede menneskers lidenskabelige indsats for en sag, de går ind for. Der er ikke brug for flere statspenge til partierne, men derimod brug for engagerede mennesker, der brænder for en sag.

Folkestyret blev født, fordi folket ønskede kontrol med kongens brug af statsmagten og kongens forbrug af borgernes skattepenge, og det er jo netop folkestyrets inderste idé, at befolkningen skal have indseende og kontrol med statsmagten og dens forbrug af pengene.

En af politikernes vigtigste opgaver er altså at kontrollere statsmagten og kontrollere statskassen. Det skal vi gøre på borgernes vegne, og derfor er det farligt for folkestyret, hvis partierne bliver afhængige af tilskud fra staten. Hvis vi gør partierne afhængige af den statskasse, som de har til opgave at kontrollere, så svækker vi politikernes muligheder for at styre de offentlige